

Sygn. akt II Ka 22/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Świerk

Sędziowie: SSO Grażyna Artymiak (spr.)

SSO Anna Romańska

Protokolant: protokolant Małgorzata Dąbek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Piotra Krausa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 marca 2016 r.

sprawy D. M. oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 kk i 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 20 października 2015 r., sygnatura akt II K 1168/14

I. **utrzymuje** w mocy zaskarżony wyrok,

II. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze **obciąża** Skarb Państwa.

SSO Grażyna Artymiak SSO Marcin Świerk SSO Anna Romańska

Sygn. akt II Ka 22/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 20 października 2015 r. (sygn. akt II K 1168/14) uznał oskarżonego D. M. za winnego z art. 207 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk (przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk) polegającego na tym, że oskarżony w okresie od 26 maja 2014 r. do 22 października 2014 r. w R. przy ul. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną I. M. w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczynał awantury domowe, w trakcie których poniżał ją wyzywając słowami wulgarnymi oraz powszechnie uznawanymi za obelżywe, popychał ją, szarpał, ciągnął za włosy, a nadto w dniu 27 lipca 2014 r. w trakcie awantury uderzał ją butelką z wodą po klatce piersiowej co spowodowało u I. M. obrażenia ciała w postaci stłuczenia klatki piersiowej po stronie prawej, które to naruszyły czynności narządów jej ciała na okres poniżej siedmiu dni, w dniu 30 sierpnia 2014 r. szarpał ją i kopnął w pośladek powodując obrażenia ciała w postaci krwiaka o wymiarach 15x3 cm prawego pośladka, krwiaka o średnicy 1 cm na powierzchni bocznej prawego ramienia i krwiaka o średnicy 0,5 cm na powierzchni bocznej lewego ramienia a nadto w bliżej nieustalonym dniu miesiąca sierpnia 2014 r. w trakcie szarpaniny spowodował u I. M. obrażenia ciała w postaci stłuczenia palca V ręki lewej, które to naruszyły czynności narządów jej ciała na okres poniżej siedmiu dni.

Za tak przypisany czyn przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk na podstawie art. 207 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego D. M. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na zasadzie art. 69 § 1 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk (przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk) warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat, w tym czasie na podstawie art. 73 § 1 kk oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego, zaś na zasadzie art. 72 § 1 pkt 5 i 8 kk zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu i do poprawnego zachowania wobec pokrzywdzonej I. M..

Tym samym wyrokiem na podstawie art. 627 kpk Sąd zasądził od oskarżonego D. M. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 427,30 zł.

Wyrok Sądu Rejonowego na korzyść oskarżonego zaskarżył Prokurator, który po przywołaniu art. 438 pkt 2 kpk zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 413 § 1 pkt 6 kpk, polegającą na powołaniu normy art. 4 § 1 kk w zakresie wyrokowania i wymiaru kary oskarżonemu D. M. i w konsekwencji wskazaniu jako podstawy rozmiaru okresu próby poprzednio obowiązującego przepisu art. 70 § 1 pkt 1 kk w sytuacji, gdy w stosunku do oskarżonego należało zastosować nową ustawę, tj. przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz.U. 2015, poz. 396), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015 r. i jako podstawę rozmiaru okresu próby wskazać przepis art. 70 § 1 kk, a to z uwagi na brak kolizji ustawy nowej z ustawą obowiązującą poprzednio, która w realiach niniejszej sprawy nie była względniejsza dla oskarżonego D. M..

Podnosząc powyższe Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z podstawy wyrokowania i wymierzenia kary oskarżonemu sformułowania „przy zastosowaniu przepisu art. 4 § 1 kk” i wskazanie jako podstawy rozmiaru okresu próby przepisu art. 70 § 1 kk w miejsce obowiązującego poprzednio przepisu art. 70 § 1 pkt 1 kk.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy po poprawnie przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych na podstawie ocenionych zgodnie z dyspozycją art. 7 kpk dowodów oraz wyciągnął słuszne wnioski tak co do sprawstwa, bezprawności i karygodności zachowania przypisanego oskarżonemu oraz stopnia jego zawinienia. Jednocześnie stosując sankcje karne za przypisany występki zastosował wobec oskarżonego, zgodnie dyrektywami wymiaru kary i środków penalnych, trafną represję. Skarżący nie kwestionuje tychże okoliczności.

Sąd Rejonowy orzekając po dniu 1 lipca 2015 r. w podstawie prawnej skazania i wymiaru sankcji karnych powołał – przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk - przepisy ustawy Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., wskazując w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że zastosował ustawę obowiązującą poprzednio (w czasie przestępstwa), która jest względniejsza dla sprawcy.

Skarżący w apelacji interpretując art. 4 § 1 kk prawidłowo podnosi, że w polskim prawie karnym obowiązuje zasada domniemania stosowania ustawy nowej. To zaś rodzi po stronie sądu orzekającego obowiązek stosowania aktualnie obowiązujących przepisów Kodeksu karnego, zaś stosowanie przepisów obowiązujących poprzednio ograniczone jest do sytuacji, w których w realiach określonej sprawy przewidują one korzystniejsze skutki względem konkretnego skazanego. W ocenie Skarżącego w okolicznościach niniejszej sprawy nie zaistniała kolizja ustawy nowej z ustawą obowiązującą poprzednio skoro zmiany w regulacji warunkowego zawieszenia wykonania kary nie wywarły wpływu na nieprzekraczającą roku karę pozbawienia wolności wymierzoną dotychczas niekaranemu D. M.. W ocenie Prokuratora ustawa obowiązująca poprzednio nie była – wbrew stanowisku Sądu Rejonowego - względniejsza dla oskarżonego.

Stosowanie reguł intertemporalnych wskazanych w art. 4 kk jest obowiązkiem sądu i na podstawie tych reguł należy rozwiązywać kolizje wynikające z różnic uregulowań prawnych zawartych w różnych ustawach obowiązujących w czasie popełnienia czynu oraz w okresach późniejszych, aż po dzień orzekania przez sąd odwoławczy. Zgodnie z dyrektywą art. 4 § 1 kk do czynów oskarżonego należy zastosować nową ustawę, chyba że zastosowanie ustawy

obowiązującej uprzednio byłoby dla niego względniejsze. Rozważając problem „względności ustawy” w znaczeniu użytym w art. 4 § 1 kk należy mieć na uwadze okoliczności konkretnej sprawy (konkretnego czynu i jego sprawy) i odnieść je nie tylko do ustawowego zagrożenia, określającego granice, w jakich sąd może orzec karę, ale również do ustawowych zasad wymiaru kary i ewentualnych innych karnoprosesowych konsekwencji skazania. Nie chodzi bowiem o ustawę abstrakcyjnie względniejszą, lecz – jak mówi art. 4 § 1 kk – względniejszą dla sprawy. Dla oceny względności ustawy nie jest prawidłowe oznaczanie kary sprawiedliwej, a w dalszej kolejności badanie, czy kara ta mieści się w granicach sankcji nowej ustawy. Taka metoda stanowi odwrócenie logicznego porządku działania. Skoro karę wymierza się w granicach sankcji ustawowej, to najpierw należy znać te granice, zatem wybrać ustawę, która oznaczy sankcję, a dopiero następnie wymierzać karę mieszczącą się w jej granicach. Ocena względności ustaw polega na zbadaniu, jakie są granice sankcji we wszystkich aspektach wymiaru kary. Rozważania w przedmiocie względności, mających zastosowanie wobec sprawy ustaw, winny obejmować ocenę wszelkich płynących z konkretnego skazania konsekwencji, których dopiero kompleksowe rozważenie w odniesieniu do określonej osoby gwarantuje trafność wyciągniętych w tym zakresie wniosków. Do takich konsekwencji, co oczywiste zaliczyć należy również wszelkie skutki związane z zastosowaniem względem oskarżonego warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Nie sposób zgodzić się z Prokuratorem, gdy chodzi o postawiony zarzut naruszenia przepisów postępowania mającego wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 413 § 1 pkt 6 kpk, polegającego na powołaniu normy art. 4 § 1 kk w zakresie wyrokowania i wymiaru kary oskarżonemu D. M. i w konsekwencji wskazaniu jako podstawy rozmiaru okresu próby poprzednio obowiązującego przepisu art. 70 § 1 pkt 1 kk. Nie można bowiem oceny względności ustawy ograniczyć do rozmiaru okresu próby wskazywanego – według nowej ustawy przez przepis art. 70 § 1 kk, a według ustawy starej – przez art. 70 § 1 pkt 1 kk. Owszem ustawowe zagrożenie karą przestępstwa stypizowanego w art. 207 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk nie uległo zmianie. Również pod rządami obu ustaw możliwe jest wymierzenie za ten czyn kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat. Pod rządami ustawy obowiązującej w czasie popełnienia przestępstwa w realiach niniejszej sprawy Sąd mógł nałożyć na oskarżonego wymienione w art. 72 § 1 kk obowiązki. Według nowej ustawy nałożenie przynajmniej jednego obowiązku, gdy Sąd stosuje środek probacyjny, jest obligatoryjne. Podobnie jest w wypadku dozoru. Pod rządami obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. Kodeksu karnego Sąd mógł w okresie próby oddać oskarżonego pod dozór kuratora. W przypadku ustawy aktualnie obowiązującej dozór kuratora wobec sprawcy przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej jest obligatoryjny. Prokurator w apelacji postuluje, aby po wyeliminowaniu z podstawy wyrokowania i wymierzenia kary oskarżonemu sformułowania „przy zastosowaniu przepisu art. 4 § 1 kk”, jedynie wskazać jako podstawę rozmiaru okresu próby „art. 70 § 1 kk” w miejsce obowiązującego poprzednio przepisu „art. 70 § 1 pkt 1 kk”. Pomija tymczasem – w wypadku przyjęcia słuszności jego zarzutów - konieczność zastosowania w miejsce art. 73 § 1 kk dawnej ustawy (dozór fakultatywny) - art. 73 § 2 kk nowej ustawy (dozór obligatoryjny).

Fakt, że Sąd Rejonowy orzekając wobec D. M. za przypisany mu występki z art. 207 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawiesił na okres próby 2 lat, oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby sam przez się nie sprawia, że nie ma kolizji między ustawami. Zastosowany środek probacyjny według nowej ustawy został obostrzony nakazem orzeczenia przynajmniej jednego z obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 kk oraz wprowadzeniem dla sprawców przestępstw takich, jakie zostało przypisane D. M., obligatoryjnego dozoru. To sprawia, że zastosowanie przez Sąd Rejonowy przepisów ustawy obowiązującej w czasie popełnienia przestępstwa jako ustawy względniejszej dla oskarżonego, było prawidłowe i zyskuje akceptację Sądu Odwoławczego.

Mając na względzie powyższe okoliczności, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, na podstawie art. 437 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk, Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie, jednocześnie na podstawie art. 636 § 1 kpk kosztami procesu związanymi z apelacją Prokuratora obciążył Skarb Państwa.

SSO Anna Romańska SSO Marcin Świerk SSO Grażyna Artymiak